

Lektion 1: Jämställdhet, kön & makt

Många av grundskolans kursplaner innehåller tydliga kopplingar till teman som berör sex, relationer och jämställdhet. Vissa ämnen har direkta kopplingar, andra ger möjlighet att inkludera dessa frågor genom till exempel val av gemensam litteratur eller teman för textskrivning. Vår förhoppning är att materialet ska underlätta för så många lärare som möjligt att vilja och kunna använda sin undervisning för att bidra till ökad jämställdhet och ett samhälle fritt från våld.

I ämnen där kursplanerna inte har direkta kopplingar till sex, relationer och jämställdhet (till exempel samtliga språk-ämnen) kan materialet användas på följande sätt:

Alternativ 1: Som inledande lektion för ett visst tema, för att fördjupa förståelsen på förhand. Exempel: Ni ska börja läsa boken "Inte som du" (omvända könsroller i ungdomsmiljö) och använder lektion 1 och 2 för att ge alla en grundläggande förståelse för vad könsroller är och hur de kan påverka människors livsvillkor och möjligheter.

Alternativ 2: Som en uppsamlande och tydliggörande lektion. Exempel: Ni har läst boken "14 år till salu" (en sann historia om sexuellt våld och människohandel i Sverige). Ni avslutar temat med lektionerna om sexuellt våld samt lektionen om pornografi, prostitution och människohandel för att få en bredare bild av temat, samt vilken lagstiftning som gäller i Sverige.

SO-ämnena:

1. Samhällskunskap

Information och kommunikation

Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.

2. Religion

Konflikter och möjligheter i sekulära och pluralistiska samhällen, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på jämställdhet.

Identitet och livsfrågor

Hur olika livsfrågor, till exempel meningen med livet, relationer, kärlek och sexualitet, skildras i populärkulturen. Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.

Etik

Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, till exempel konsekvens- och pliktetik. Föreställningar om det goda livet och den goda människan kopplat till olika etiska resonemang, till exempel dygdetik. Etiska frågor samt människosynen i några religioner och andra livsåskådningar. Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

3. Historia

Demokratisering, efterkrigstid och globalisering, cirka 1900 till nutid

Demokratisering i Sverige. Bildandet av politiska partier, nya folkrörelser, till exempel kvinnorörelsen, och kampen för allmän rösträtt för kvinnor och män. Kontinuitet och förändring i synen på kön, jämställdhet och sexualitet.

4. Geografi

Språk:

5. Svenska

Berättande texter och sakprosatexter

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.

Språkbruk

Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning. Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang. Språkets betydelse för att utöva inflytande och för den egna identitetsutvecklingen.

6. Engelska

Kommunikationens innehåll

Intressen, vardagliga situationer, aktiviteter, händelseförlopp samt relationer och etiska frågor.

Åsikter, erfarenheter, känslor och framtidsplaner.

7. Moderna språk

Kommunikationens innehåll

Åsikter, känslor och erfarenheter.

Vardagsliv, levnadssätt och sociala relationer i olika sammanhang och områden där språket används.

8. Modersmål

Berättande texter och sakprosatexter

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna, lyrik, dramatik, sagor och myter från olika tider och områden där modersmålet talas. Skönlitteratur som belyser människors villkor och livsfrågor.

Språkbruk

Ord och begrepp för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning. Bildspråk och idiomatiska uttryck.

NO:

9. Biologi

Kropp och hälsa

Människans sexualitet och reproduktion samt frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek och ansvar.

10. Teknik

(Ur syftet) Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att utveckla tilltro

till sin förmåga att bedöma tekniska lösningar och relatera dessa till frågor som rör estetik, etik, könsroller, ekonomi och hållbar utveckling.

Praktiska ämnen:

11. Bild

Bildanalys

Bilder som behandlar frågor om identitet, sexualitet, etnicitet och maktrelationer och hur dessa perspektiv kan utformas och framställas.

12. Musik

Musik finns i alla kulturer och berör människor såväl kroppsligt som tanke- och känslomässigt. Musik som estetisk uttrycksform används i en mängd sammanhang, har olika funktioner och betyder olika saker för var och en av oss. Den är också en viktig del i människors sociala gemenskap och kan påverka individens identitetsutveckling.

Musikens sammanhang och funktioner

Ljudets och musikens fysiska, tanke- och känslomässiga påverkan på människan. Musikens funktion för att markera identitet och grupptillhörighet i olika kulturer, med fokus på etnicitet och kön.

13. Hem & konsumentkunskap

Miljö och livsstil

Arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv

14. Idrott & hälsa

Hälsa och livsstil

Hur individens val av idrotter och andra fysiska aktiviteter påverkas av olika faktorer, till exempel av kön.